

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ของสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Thai Qualifications Framework for Higher Education , TQF : HEd of Graduate Qualifications of Accounting Progame. Faculty of Management Science Lampang Rajabhat University

พรชนก ทองลาด (Bhornchanok Thonglard) 1* กาญจนา คุมา (Karnchana Kuma) 2*

สุธีรา ทิพย์วิวัฒน์พจนา (Suthira Tipwiwatpotjana) 3*

1*,2*,3 สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 52100

*ผู้แต่งหลัก: อีเมล iamnok119@gmail.com:

บทคัดย่อ

การศึกษา คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนายจ้างในจังหวัด ลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ จำนวน 83 ราย และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ประการ เป็นแนวทางในการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นายจ้างให้ความสำคัญต่อระดับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัดใน 3 ทักษะ คือ 1) คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี 2) ความรู้ และ 3) ทักษะทางปัญญา และทักษะที่ 4 คือด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การวิเคราะห์เชิงตัวเลขมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจและมีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูด คิด อ่าน เขียน ส่วนทักษะที่ 5 คือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกตัวชี้วัด ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานศึกษาและครูอาจารย์ ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการปลูกฝังนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีให้มีคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสามารถส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ เป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และเติบโตในวิชาชีพต่อไป

คำสำคัญ : คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ,บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี,กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Abstract

The purpose study of desirable characteristics of Accounting Graduates was to explore the desirable features of the Accounting Graduates. Data was collected from 83 employers in Lampang, Lamphun and Chiang Mai. Questionnaires are used as an instrument. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The standard of learning within the Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF : HEd) with five factors was used as a guideline of the study. The results showed that the employers have the level of desirable features of Accounting Graduates at the highest in every index of all three skills in order: 1) moral ethics in the accounting profession; 2) knowledge, both theoretical and practical knowledge, and 3) intellectual skills for being learned and know how to think wisely. The fourth skill areas: information technology; communications; and numerical analysis have the highest average at both equal skills. They are the capable of providing data for decision making and the ability to read, write, speak, think and communicate. The fifth skill, interpersonal skills and responsibility, has the high level of all indicators. Thus those involved with the students such as schools and teachers should be aware of and focus on cultivating Accounting students for the above mentioned features. This lead the students to succeed in their future.

Keywords: desirable characteristics , Accounting Graduates, Thai Qualifications Framework for Higher Education

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนมีวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการและการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา

สำหรับการศึกษาด้านวิชาชีพบัญชี ยังต้องมีพระราชบัญญัติสำหรับการบัญชีที่เรียกว่า พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชีตลอดจนกำหนดคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ทำบัญชีรวมถึงคุณวุฒิทางการศึกษาสำหรับนักบัญชีที่จัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับขนาดของธุรกิจอีกทั้งบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตาม นอกจากคุณสมบัติพื้นฐานแล้ว นักบัญชีต้องมีคุณสมบัติด้านอื่น ๆ อีก อาทิ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสื่อสารและนำเสนอรายงาน คุณสมบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพ

สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตลอดจนทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะเห็นว่าการกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้ครอบคลุมถึงการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ตามมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพบัญชีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมพร้อมทั้งมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ขณะเดียวกันทุกวัฒนธรรมอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงเสมอผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความเชี่ยวชาญในวิชาการและวิชาชีพประกอบกับมีความสามารถในการสื่อสารเพื่อสนองความต้องการของสถานการณ์ทางสังคม ซึ่งแนวโน้มบุคลากรในวิชาชีพบัญชีนอกจากองค์ความรู้ในวิชาการและวิชาชีพบัญชีแล้ว ยังจำเป็นต้องมีทักษะในด้านการให้คำปรึกษาทางธุรกิจและการให้ความเชื่อมั่น นักวิเคราะห์การเงิน ผู้สื่อสาร นักเจรจาต่อรอง และนักจัดการในแต่ละสถานการณ์อย่างเหมาะสม รวมทั้งคุณสมบัติในด้านความซื่อสัตย์ ความเที่ยงธรรม ความมีมนุษยสัมพันธ์ จรรยาบรรณและทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (หลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ฉบับปรับปรุง มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ปี พ.ศ.2559)

จากหลักการข้างต้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญของการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ในจังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานหรือการประกอบวิชาชีพอิสระและยังสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษามาใช้ปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตให้บรรลุเป้าหมาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่พึงประสงค์ของนายจ้าง มุ่งศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ประการคือ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ นายจ้าง หัวหน้างานหรือเจ้าของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกจากสถานประกอบการที่บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เข้าไปทำงาน โดยเน้นนายจ้างตามรายชื่อบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่มารายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ในปีการศึกษา 2557 และ 2558 จำนวน 200 ราย (ข้อมูลจากการรายงานตัวของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ในปีการศึกษา 2557 และ 2558)

2. ขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา

การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนายจ้าง ในจังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่ ได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ประการดังนี้

- คุณธรรม จริยธรรม : มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัย ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน รู้กาลเทศะ มีเจตคติที่ดี และมีความรักความศรัทธาในวิชาชีพ
- ความรู้ : มีความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพทางบัญชี ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและมาตรฐานวิชาชีพ
- ทักษะทางปัญญา : มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และพัฒนาภูมิปัญญาของตนเอง
- ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ : สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
- ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถใช้ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งรู้เท่าทันและสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสากล

นิยามศัพท์

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่พึงมีและพึงปฏิบัติในการทำงานและดำเนินชีวิต ตามทัศนะของนายจ้าง

บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี หมายถึงผู้จบการศึกษาด้านสาขาวิชาการบัญชี ระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ที่มารายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ในปีการศึกษา 2557 และ 2558

นายจ้าง หมายถึง หัวหน้างานที่ดูแล บังคับบัญชาของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง โดยมีส่วนที่ทำงานในจังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

ในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

1. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

จากประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เรื่องการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2552)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการเรียน การอบรมมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมี อย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม

จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

2. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึงความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่นการเต้นรำ ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงต้องเพิ่มการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skill)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ คือ ข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา จากการเรียนและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตรและแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่เชื่อถือเมื่อเรียนจบในรายวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้วมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตทุกคนในทุกระดับคุณวุฒิ โดยแต่ละด้านจะมีระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้น เมื่อระดับคุณวุฒิสูงขึ้น ทักษะและความรู้จะเป็นการสะสมจากระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าสู่ระดับที่สูงขึ้น

ดังนั้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิใดคุณวุฒิหนึ่งจะรวมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขา/สาขาวิชาเดียวกันของระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าด้วย

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้กับนักศึกษาทุกคน แม้ว่าบางสาขา/สาขาวิชานักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาเป็นการเฉพาะ เช่น จรรยาบรรณของแพทย์นักบัญชี และนักกฎหมาย เป็นต้น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งต้องระบุรายละเอียดของความรู้และทักษะของสาขา/สาขาวิชาที่เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรและรายละเอียดของรายวิชา

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านเหล่านี้

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านนี้ แต่สำหรับนักศึกษาที่เรียนในสาขา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้จะต้องเน้นให้มีความชำนาญมากกว่านักศึกษาสาขา/สาขาวิชาอื่น ๆ เช่น นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องมีความชำนาญและทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภศิมา ศรีบุญชัย (2557) ศึกษาเรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในมุมมองของบริษัทเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาบริษัทที่เป็นคู่ค้ากับบริษัท สยาม โอเคยา แมชชีน แอนด์ทูล จำกัด พบว่า

1. ทักษะทางปัญญา กลุ่มตัวอย่างมีระดับที่พึงประสงค์ภาพรวมในระดับมาก ดังนั้นนักบัญชีต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้และให้ความสนใจทั้งในเรื่อง สังคม เศรษฐกิจการเมืองและการปกครอง ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจและการจัดการทั่วไป ด้านพฤติกรรมองค์กรและด้านการตลาด การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ และการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีในด้านความรู้ด้านการสอบบัญชี ความรู้ด้านกฎหมายธุรกิจและภาษีอากร ความรู้ด้านการควบคุมและการตรวจสอบภายใน ความรู้ด้านการเงินธุรกิจ และการจัดการทางการเงินการคำนวณต้นทุน การวางระบบบัญชีและสารสนเทศทางการบัญชี รวมถึงขีดความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล วิเคราะห์และสังเคราะห์

2. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงานและหน้าที่งาน กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ระดับที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ดังนั้นนักบัญชีจึงควรฝึกฝนในด้านการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งในเรื่องของความชำนาญทางตัวเลข ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการปฏิบัติงานด้านบัญชี ความสามารถในการจัดทำงบและนำเสนอรายงานทางการเงินในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีและทันต่อเวลา ความสามารถวัด/คำนวณมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ค่าใช้จ่ายได้อย่างถูกต้อง ความเข้าใจและความสามารถในการวิเคราะห์งบการเงินได้

3. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล กลุ่มตัวอย่างมีระดับที่พึงประสงค์ในระดับมาก ในเรื่องทักษะ หรือความชำนาญในการจัดการตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ให้คงที่เมื่อประสบปัญหาที่งาน เพื่อนร่วมงานหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ความคิดริเริ่ม มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องมีความสามารถเลือกและจัดเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัดและจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา มีความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังมีระดับที่พึงประสงค์มากที่สุดในการประกอบอาชีพโดยยึดหลักจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดังนั้น จึงชี้ให้เห็นว่านักบัญชีต้องมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง และต้องยึดหลักจรรยาบรรณของวิชาชีพสูงสุดด้วย

4. ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารกลุ่มตัวอย่างมีระดับที่พึงประสงค์ในระดับมาก คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง สามารถทำงานเป็นทีม สามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นที่ต่างกัน สามารถพูดคุยแสดงความคิดเห็น และนำเสนองานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น นักบัญชีต้องสามารถทำงานภายใต้ภาวะความกดดันได้ รวมถึงมีมุมมองที่กว้างเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น

5. ทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างมีระดับที่พึงประสงค์ในระดับมาก ทั้งในเรื่องความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการโครงการ การจัดการบุคลากรและทรัพยากร มีภาวะความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน มีความสามารถพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้บริหาร ดังนั้น นักบัญชีต้องมีความสามารถคิดได้อย่างผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้

ประนอม ตั้งปรีชาพาณิชย์ (2555) ศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติของพนักงานบัญชีที่พึงประสงค์ตามทัศนะของสถานประกอบการ : กรณีศึกษาสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ประเภทกิจการลักษณะการประกอบอุตสาหกรรม ระยะเวลาเปิดดำเนินกิจการ และจำนวนพนักงาน มีความต้องการพนักงานบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของพนักงานบัญชีที่พึงประสงค์ตามทัศนะของสถานประกอบการพบว่า ทั้งประเภทกิจการ ลักษณะการประกอบอุตสาหกรรม ระยะเวลาเปิดดำเนินกิจการ และจำนวนพนักงาน มีความต้องการพนักงานบัญชีที่มีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพการบัญชี

มาลินี สายก้อน และไพฑูรย์ อินตะขัน (2555) ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์ ได้แก่ ด้านคุณค่าจรรยาบรรณในวิชาชีพเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ มีความสามัคคี การ

รักษาระเบียบวินัย และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพกับความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ มีความเมตตากรุณา และมีเหตุผล และด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพเกี่ยวกับความรับผิดชอบ และการรักษาความลับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้แก่ มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ และมีความกตัญญู

วิลโลว์ พินโยภรณ์ และ คณะนิพนธ์ นิรมิตเจียรพันธุ์ (2559 หน้า 7) ศึกษาคุณลักษณะนักบัญชีตามความต้องการของธุรกิจค้าส่งค้าปลีกจังหวัดภูเก็ต พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจค้าส่งค้าปลีกจังหวัดภูเก็ตมีระดับความต้องการคุณลักษณะนักบัญชีที่มีทักษะทางวิชาชีพบัญชีเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ และทักษะทางปัญญา

ส่วนเฉลิมขวัญ ครุบุญยงค์ (2557) ศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบัญชีที่เป็นที่ต้องการ จัดเรียงลำดับตามความต้องการดังนี้ อันดับหนึ่งมีสองข้อคือปฏิบัติงานตรงตามหลักฐานที่เป็นจริง และความเที่ยงตรงและความสุจริต อันดับสองความโปร่งใส อันดับสามความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ อันดับสี่ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดๆ อันดับห้าจัดทำงบการเงินได้อย่างถูกต้องเชื่อถือได้ อันดับหกบันทึกรายการในบัญชีได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี อันดับเจ็ดมี 3 ข้อมีความต้องการเท่ากันคือคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการทำงาน และมีความสามารถใช้โปรแกรม Excel ในการทำงานบัญชีได้

จะเห็นได้ว่าในรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ครอบคลุมคุณลักษณะของนักบัญชีสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountants: IFAC) โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังปรากฏในระดับที่พึงประสงค์ของนายจ้าง ต่อบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ดังนั้นในการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่พึงประสงค์ของนายจ้าง ในจังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่ ในครั้งนี้จึงเน้นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นายจ้าง ผู้บริหาร หรือเจ้าของสถานประกอบการ หรือหน่วยงานที่บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เข้าทำงาน ในจังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่ โดยเน้นตามจำนวนบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่มารายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ในปีการศึกษา 2557 และ 2558 จำนวน 200 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการศึกษาครั้งนี้ได้ระบุให้ผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง หัวหน้างาน หรือผู้บริหารของสถานประกอบการที่บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เข้าทำงานภายในพื้นที่จังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่พึงประสงค์สำหรับหัวหน้างานภายในพื้นที่จังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าโดยแต่ละข้อคำถามจะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ตามหลักการของ Likert โดยแบ่งเนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ

อุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ประการ

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในพื้นที่ต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับ สร้างแบบสอบถาม

2. นำผลจากศึกษาตามข้อที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในข้อที่ 2 มาทดสอบความถูกต้องครบถ้วนจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมรายละเอียดตามที่ได้รับคำแนะนำ หลังจากนั้นนำมาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น โดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.712 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert โดยระดับที่ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งคะแนนที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามระดับความสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างพร้อมตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสารโดยอาศัยข้อมูลจากบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่มามีรายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง หลังจากนั้นรวบรวมรายชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ของนายจ้าง และบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี เพื่อความสะดวกในการติดตามข้อมูล และในการอำนวยความสะดวกในการติดตามข้อมูล โดยที่มิวิจัยได้แนบซองจดหมายที่เจ้าหน้าที่ของ พร้อมแสตมป์ส่งกลับมายังสาขาวิชาการบัญชี เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกลับคืนมายังทีมวิจัยทางไปรษณีย์

2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 จำนวน 200 ชุด และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ ภายใน 15 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถาม หากไม่ได้รับแบบสอบถามกลับภายใน 30 วัน ทีมวิจัยจะดำเนินการติดต่อประสานทางโทรศัพท์ไปยังประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เคยส่งแบบสอบถามไปเพื่อให้แน่ใจว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างได้รับแบบสอบถามหรือไม่ แต่ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่ได้รับแบบสอบถาม ทีมวิจัยจึงส่งแบบสอบถามไปประชากรกลุ่มตัวอย่างเดิมอีกครั้ง และในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้ประสานงานกับลูกจ้างคือบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ให้ช่วยประสานและติดตามข้อมูล เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เมื่อครบกำหนด 30 วัน และได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 83 ชุด แล้วนำมาสำรวจความถูกต้องครบถ้วนและสมบูรณ์ของเนื้อหาในแบบสอบถาม

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ประกอบด้วย

1. ใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออธิบายลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูลทั่วไป ในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม ประกอบด้วย การแจกแจงค่าความถี่และคำนวณร้อยละ

2. ใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม ประกอบด้วย การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งนี้คะแนนที่ได้รับจากการรวบรวมต้องคำนวณหาค่าเฉลี่ย และกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ Best (1981, p. 82) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความ
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

ผลการศึกษา

การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาการบัญชี ตามความประสงค์ของนายจ้างในจังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่ มีผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ หญิง และ ชาย ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.6 เพศหญิง ร้อยละ 43.4 มีอายุต่ำกว่า 30 ปีร้อยละ 25.3 อายุ 30-40 ปี ร้อยละ 36.1 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 37.3 อายุ 51-60 ปี ร้อยละ 1.2 มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 3.6 ปริญญาตรี ร้อยละ 50.6 ปริญญาโท ร้อยละ 45.8 มีตำแหน่งในกิจการ คือหัวหน้าหน่วยงาน ร้อยละ 68.7 เป็นผู้บริหาร ร้อยละ 31.3 มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 19.3 ประสบการณ์ในการทำงาน 3-5 ปี ร้อยละ 47.0 ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ร้อยละ 26.5 และประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 7.2 อยู่ในหน่วยงานราชการ ร้อยละ 28.6 เป็นกิจการรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 30.1 ธุรกิจเอกชน ประกอบไปด้วย บริษัทจำกัด ร้อยละ 28.1 บริษัท มหาชน จำกัด ร้อยละ 4.8 ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ร้อยละ 4.8 ห้างหุ้นส่วนสามัญ ร้อยละ 1.2 กิจการร่วมค้า ร้อยละ 2.4 มีรูปแบบของธุรกิจ ซื้อมาขายไป ร้อยละ 50.6 อุตสาหกรรม ร้อยละ 21.7 ธุรกิจบริการ ร้อยละ 27.7 มีกระบวนการทำบัญชี โดยพนักงาน ร้อยละ 22.9 โดยใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 55.4 จ้างสำนักงานบัญชีทำให้ ร้อยละ 21.7 ไม่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการทำบัญชี ร้อยละ 24.1 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการทำบัญชี ประกอบไปด้วยโปรแกรม EXPRESS ร้อยละ 17.1 BACCOUNT ร้อยละ 20.5 AUTOFLIGHT ร้อยละ 4.9 และ FORMA ERP ร้อยละ 2.4

2. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แสดงได้ดังนี้

คุณลักษณะ	ระดับที่พึงประสงค์						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	X	แปรผล
	5	4	3	2	1	S.D.	
ทักษะด้านความรู้							
1. สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้เหมาะสม	48 (57.8)	31 (41.0)	1 (1.2)	-	-	4.56 (0.52)	มากที่สุด

2. มีความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพบัญชี	50 (60.2)	32 (38.6)	1.2	-	-	4.59 (0.51)	มากที่สุด
3. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการบัญชี	49 (59.0)	29 (34.9)	6.0	-	-	4.53 (0.61)	มากที่สุด
4. มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	42 (50.6)	37 (44.6)	4.8	-	-	4.94 (0.57)	มากที่สุด
ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การวิเคราะห์เชิงตัวเลข							
1.มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ ได้อย่างเหมาะสม	35 (42.2)	47 (56.6)	1 (1.2)	-	-	4.41 (0.52)	มาก
2. มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	38 (45.8)	43 (51.8)	2 (2.4)	-	-	4.43 (0.54)	มาก
3.มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	38 (45.8)	39 (47.0)	6 (7.2)	-	-	4.38 (0.62)	มาก
4.ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	39 (47.0)	43 (51.8)	1 (1.2)	-	-	4.45 (0.52)	มาก
คุณลักษณะ	ระดับที่พึงประสงค์						
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	X S.D.	แปร ผล
5. มีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ	46 (55.4)	37 (44.6)	-	-	-	4.55 (0.50)	มากที่สุด
6. มีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูด คิด อ่าน เขียน	50 (60.2)	29 (34.9)	4 (4.8)	-	-	4.55 (0.58)	มากที่สุด
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ							
1. มีความรับผิดชอบ	30 (36.1)	52 (62.7)	1 (1.2)	-	-	4.40 (0.50)	มาก
2. สามารถในการติดต่อผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ	(47.0)	(51.8)	(1.2)	-	-	4.45 (0.52)	มาก
3. มีมนุษยสัมพันธ์	37 (44.6)	43 (51.8)	3 (3.6)	-	-	4.45 (0.56)	มาก
4. สามารถกำหนด ท้าทีหรือปฏิกิริยาที่มีต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	33 (39.8)	45 (54.2)	5 (6.0)	-	-	4.33 (0.59)	มาก
5.ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	34 (41.0)	46 (55.4)	3 (3.6)	-	-	4.37 (0.55)	มาก

ทักษะทางปัญญา							
1. มีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	37 (44.6)	46 (55.4)	-	-	-	4.54 (0.50)	มากที่สุด
2. มีระบบการคิดอย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง	46 (55.4)	36 (43.4)	1 (1.2)	-	-	4.54 (0.52)	มากที่สุด
3. ต่อยอดความคิดของผู้อื่นได้	45 (54.2)	35 (42.2)	3 (3.6)	-	-	4.50 (0.57)	มากที่สุด
4. เป็นคนรู้รอบ รู้คิด	55 (66.3)	25 (30.1)	3 (3.6)	-	-	4.62 (0.55)	มากที่สุด
ระดับที่พึงประสงค์							
คุณลักษณะ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	X S.D.	แปรผล
ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ							
1. มีวินัย ขยัน	32 (38.6)	46 (55.4)	5 (6.0)	-	-	4.54 (0.58)	มากที่สุด
2. ซื่อสัตย์	37 (44.6)	45 (54.2)	1 (1.2)	-	-	4.55 (0.52)	มากที่สุด
3. อดทน	44 (53.0)	35 (42.2)	4 (4.8)	-	-	4.55 (0.55)	มากที่สุด
4. มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	40 (48.2)	40 (48.2)	3 (3.6)	-	-	4.97 (0.57)	มากที่สุด
5. มีเจตคติที่ดี /คิดบวก	41 (49.4)	37 (44.6)	5 (6.0)	-	-	4.55 (0.60)	มากที่สุด
6. มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ	35 (42.2)	47 (56.6)	1 (1.2)	-	-	4.55 (0.51)	มากที่สุด
7. ไม่ละทิ้งงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มีเหตุผล	35 (42.2)	43 (51.8)	5 (6.0)	-	-	4.96 (0.59)	มากที่สุด

จากตาราง 1 คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่พึงประสงค์ของนายจ้าง พบว่า ภาพรวมมีระดับที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด และพบว่า ด้านความรู้ระดับที่พึงประสงค์ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 1 คือมีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ (= 4.94) อันดับ 2 มีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ (= 4.59) อันดับ 3 สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม (= 4.56) อันดับ 4 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องมาตรฐานการบัญชี (= 4.53) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ระดับที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก อันดับ 1 คือความมีมนุษยสัมพันธ์ และสามารถติดต่อผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (= 4.45) อันดับ 2 มีความรับผิดชอบ (= 4.40) อันดับ 3 ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น (= 4.37) และอันดับ 4 สามารถกำหนดท่าทีหรือปฏิกิริยาต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (= 4.33) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การวิเคราะห์เชิงตัวเลข ระดับที่พึงประสงค์มากที่สุดมีสองประเด็นได้ค่าเฉลี่ยเท่ากัน อันดับ

1 คือมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจและมีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูด คิด อ่าน เขียน (= 4.55) ส่วนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อันดับ 1 คือ ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (= 4.45) อันดับ 2 มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข (= 4.43) อันดับ 3 มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างเหมาะสม (= 4.41) และอันดับ 4 มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี (= 4.38) ด้านทักษะทางปัญญาระดับที่พึงประสงค์ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดอันดับ 1 คือเป็นคนรอบรู้ คิด (= 4.62) อันดับ 2 มีระบบการคิดอย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง (= 4.54) เท่ากับ มีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (= 4.54) อันดับ 3 ต่อยอดความคิดผู้อื่นได้ (= 4.50) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ ระดับที่พึงประสงค์ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดอันดับ 1 คือ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ (= 4.97) ซึ่งใกล้เคียงกับอันดับ 2 คือไม่ละทิ้งงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มีเหตุผล (= 4.96) อันดับ 3 มีเจตคติที่ดีต่อบทบาทกับความซื่อสัตย์ (= 4.55) ความอดทน (= 4.55) รักและศรัทธาในวิชาชีพ (= 4.55) และอันดับ 4 มีวินัย ขยัน (= 4.54) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มี นายจ้าง หัวหน้าหน่วยงานและผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 83 ราย ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานและผู้บริหาร มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 3-5 ปี สถานภาพหน่วยงานเป็นหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พึงประสงค์ของ นายจ้างในจังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่ ภาพรวมมีระดับที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด และพบว่า ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด โดยระดับที่พึงประสงค์อันดับ 1 คือมีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ อันดับ 2 คือมีความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพบัญชี อันดับ 3 คือ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม อันดับ 4 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องมาตรฐานการบัญชี ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกตัวชี้วัด โดยระดับที่พึงประสงค์อันดับ 1 คือการมีมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ สามารถในการติดต่อผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ อันดับ 2 คือมีความรับผิดชอบ อันดับ 3 คือ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอันดับ 4 สามารถกำหนดค่าที่หรือปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ด้านทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การวิเคราะห์เชิงตัวเลขมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดย ระดับที่พึงประสงค์อันดับ 1 มีสองประเด็นได้ค่าเฉลี่ยเท่ากันคือมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจและมีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูด คิด อ่าน เขียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อันดับ 1 คือความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อันดับ 2 ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข อันดับ 3 มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างเหมาะสม และอันดับ 4 มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ด้านทักษะทางปัญญามี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกตัวชี้วัด โดยระดับที่พึงประสงค์อันดับ 1 คือเป็นคนรอบรู้ คิด อันดับ 2 มีระบบการคิดอย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง อันดับ 3 มีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อันดับ 4 ต่อยอดความคิดผู้อื่นได้ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ ระดับที่พึงประสงค์ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดอันดับ 1 คือ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งใกล้เคียงกับอันดับ 2 คือไม่ละทิ้งงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มีเหตุผล อันดับ 3 มีเจตคติที่ดีต่อบทบาทกับความซื่อสัตย์ ความอดทน ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ และอันดับ 4 มีวินัย ขยัน ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มีประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายผลดังนี้

1. นายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บริหารองค์กร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ/คุณธรรม จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นอันดับที่พึงประสงค์

สูงสุดในทุกตัวชี้วัด กล่าวคือนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บริหารองค์กรต้องการให้บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี เป็นคนมีจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี สอดคล้องกับการศึกษาของมาลินี สายก้อน ไพฑูรย์ อินตะชน (2555 หน้า 83-84) พบว่า ผู้ประกอบการต้องการบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพมากที่สุด และพบในประนอม ตั้งปรีชาพาณิษฐ์ (2555) ที่ศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติของพนักงานบัญชีที่พึงประสงค์ตามทัศนะของสถานประกอบการ : กรณีศึกษาสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ประกอบการมีความต้องการพนักงานบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพมากที่สุด

2. นายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้บริหารองค์กร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมาก ทุกตัวชี้วัด ทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม ความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพทางบัญชี ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การวิเคราะห์เชิงตัวเลข ซึ่งเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้ง 5 ด้าน ที่ครอบคลุมทั้งคุณลักษณะของนักบัญชีสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountants: IFAC) และ โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (สาขาวิชาการบัญชี , 2559)

สรุปผลการวิจัย

นายจ้างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี มีความรอบรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของสถาบัน

1.1 จากข้อค้นพบระดับค่าเฉลี่ยที่สำคัญที่สุด พบว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ และความรู้ ดังนั้น ครู อาจารย์ สาขาวิชาการบัญชี ควรเน้นทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ คือไม่ละทิ้งงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความอดทน ซึ่งสามารถเน้นควบคู่กับความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพไปพร้อมๆกัน ผสมผสานกับ การเน้นทักษะทางปัญญา คือเป็นคนรอบรู้ รู้คิด ระวังการคิดอย่างสัมพันธ์เชื่อมโยง ต่อยอดความคิดของผู้อื่นได้

1.2 ครู อาจารย์ สาขาวิชาการบัญชี ควรเน้นทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือสามารถในการติดต่อผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ความมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ

1.3 สถาบันการศึกษาควรเน้น ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การวิเคราะห์เชิงตัวเลข คือมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจและมีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูด คิด อ่าน เขียน มีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การทำวิจัยเรื่องนี้ควรดำเนินการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเชิงปริมาณให้หน่วยงานกลางดำเนินการเพื่อใช้ข้อมูลสำหรับเป็นตัวชี้วัดด้านคุณภาพบัณฑิตให้ทันตามกำหนด ส่วนเชิงคุณภาพ คณะ และวิทยาลัย ควรดำเนินการโดยการติดตามผลบัณฑิตของแต่ละหลักสูตร เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหน่วยงานนั้น ๆ

2.2 สถาบันควรมีหน่วยงานที่ประสานสัมพันธ์กับบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้รับทราบข้อมูลการทำงานของบัณฑิต เนื่องจากในระยะเวลา 1-2 ปี บัณฑิตมีการเปลี่ยนงานบ่อยทำให้ได้ประชากร/กลุ่มตัวอย่างมาใช้ในการวิจัยค่อนข้างน้อย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาการบัญชี เป็นการจัดกิจกรรมโดยเน้นกระบวนการวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ต้นจนจบ ทีมวิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง คณะวิทยาการจัดการ ที่ได้ให้การอนุเคราะห์สนับสนุนงบประมาณประจำปี 2559 และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้การทำวิจัยครั้งนี้ให้ลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2552 ค้นจาก[http:// www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf](http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf)
- เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์. (2557). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมญี่ปุ่นในประเทศไทย DESIRABLE CHARACTERISTICS OF ACCOUNTANT FOR JAPANESE MANUFACTURING COMPANIES IN THAILAND. ค้นจาก<http://ba.tni.ac.th/new/upload/files/pdf/DESIRABLE%20CHARACTERISTICS%20OF%20AC.pdf> พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547.
- มาลินี สายก้อน และไพฑูรย์ อินตะชน. (2555). คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เมษายน - กันยายน 2555 หน้า 77-86.
- ประนอม ตั้งปรีชาพานิชย์. (2555). คุณลักษณะและคุณสมบัติของพนักงานบัญชีที่พึงประสงค์ตามทัศนะของสถานประกอบการศึกษานิคมอุตสาหกรรมการประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร. ค้นจาก The<http://www.bus.rmutt.ac.th/journal/pdf/vol7-no2-12.pdf>.
- ศุภศิมา ศรีบุญชัย. (2557). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในมุมมองของบริษัทเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา บริษัทที่เป็นคู่ค้ากับบริษัท สยาม โอเคยา แมชชีน แอนด์ ทูล จำกัด. วารสารธุรกิจปริทัศน์. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2557). หน้า 91-105. 2547.
- สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. โครงสร้างหลักสูตร. ค้นจาก <http://www.mgts-lpru.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539355651> หลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ฉบับปรับปรุง มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ปี พ.ศ.2559.
- วิไล พินโยภรณ์ และ คะนิงนิจ นิรมิตเจียรพันธ์. (2559). คุณลักษณะนักบัญชีตามความต้องการของธุรกิจค้าส่งค้าปลีก จังหวัดภูเก็ต. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 6: 2559“45 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สร้างสรรค์การศึกษา พัฒนางานวิจัย ใช้นวัตกรรมนาสังคม” “45th Anniversary of PKRU Educating, Developing Research, Social Innovation” ค้นจากhttp://academicpaper.pkru.ac.th/2016418150508_091BAKM.pdf.
- Best, J.W. (1981). Research in Education. New Jersey : Prentice – Hall.
- ความรู้ที่ไร้คุณธรรมย่อมเป็นอันตรายและน่ากลัว
- Knowledge without integrity is dangerous and dreadful
- Samuel Johnson